

Funus pod kopcom

Ivan Štulajter

FUNUS POD KOPCOM

Ivan Štulajter

FUNUS POD
KOPCOM

slovar

Copyright © Ivan Štulajter 2020
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2020

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného, alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-4843-9

Korpulentný červík

Prirodzeným domovom lamy sú Andy. Andy sú veľhory v Južnej Amerike. Lama, čo sedela pred Antonínom, bola z východnej Európy. Za stolom vyzerala ako sústava veľkých valcov, okolo ktorých je ovinutá tmavá látka. No ani vlasy na tom neboli lepšie. Také krepové nite vo farbe pokazenej šľahačky. Skrátka, predsedníčka výberovej komisie to prehnela nielen s kalóriami, ale aj s peroxidom. Navyše pri korienkoch už tmavli. Typická stará zanedbaná lama. A potom ten jej drdol! Portrétista by ho zobrazil takto: vzal by do ruky veľkú štetku na natieranie stien a švacol by ňou o plátno. Pravdaže, predtým by ju namočil do skysnutej šľahačky. Naozaj len pri veľkej obrazotvornosti a ohľaduplnosti sa táto frizúra dala považovať za retro. Oveľa jasnejšie bolo, že drdol a hlava pod ním vyzerali ako ananás. Pozrite, aká som odpudivá osoba, odkazovala lama každému, koho stretla.

Antonín dostal od nej ďalšiu otázku:

„Ovládate nejaký cudzí jazyk?“

Ale teraz ho už fakt nasrala. Dostal chuť zdrapiť ju za vlasy, vytiahnuť spoza stola, povláciť po zemi a nakoniec po nej dupnúť. Miesto toho bodro odpovedal:

„Myslím, že tak ako každý, kto žije v hlavnom meste!“

„To znamená?“

„Že z každého niečo.“

„Aj po nemecky?“

Antonín sa zaceril:

„Jawohl, mein kommandant!“

Bolo to nečakané. Aj lama sa zaškerila. Povedala pobavene:

„Takže sa vo svete nestratíte.“

„To určite nie,“ odpovedal zvädnuto. Dostala ho. Pripadal si ako retardovaný. Zase mal chuť povláčiť ju po zemi. Bola mu nesympatická, len čo vstúpil do tejto bielej sterilnej miestnosti bez nábytku a obrazov. Už od dverí bodro zahlásil: „Češť!“ Predsedníčka výberovej komisie však nepovedala nič.

Antonín svojím „Češť!“ parodoval pozdrav súdruhov, ktorí na jeho veľké prekvapenie prišli pred vyše desiatimi rokmi o moc bez strát na životoch. Počas revolúcie bol pripravený vešať ich ako kurence na kandelábre, lenže príkaz zhora neprišiel. Všetky spoločenské traumy prehlušil všeobjímajúci jasot. Antonínova zdeptaná duša, túžiaca po odplate, osirela. Zmohol sa aspoň na to, že susedovi, domovému dôverníkovi, podpálil vchodové dvere. Bol presvedčený, že je komunista. Tu máš to svoje češť práci, bežalo mu hlavou, keď oblieval dvere acetónom.

Lama Antonínov frk totálne odignorovala. Zostala odmeraná ako skutočná lama, ako flegmatický bylinožravec. Pritom Antonín Zdrh chcel len trošku otepliť atmosféru. Veď ten chlad z výberovej komisie naňho zavial ako severák. Vypálilo to, samozrejme, presne naopak. So svojím „Češť!“ vyzeral ako nezamestnaný komunista. Pritom si len hľadá prácu a pokúša sa upútať pozornosť. Čo je na tom také nepochopiteľné, že má trošku trému, že sa o trošku viac snaží a možno sa tým aj trošku odchyľuje od normálu? To predsa nemôže byť dôvod, aby mu nikto z členov komisie neodzdravil. Ľudia bez zmyslu pre humor sú úbožiaci. Lenže práve oni o všetkom rozhodujú!

„Vo svete sa teda nestratíte,“ zopakovala lama. Dívala sa pritom do papierov. Niečo si v nich poznačila. Antonín zatiaľ premýšľal, či sa aj čínskych robotníkov pýtajú pri nábohoch, koľkými cudzími jazykmi hovoria. Mal sto chutí svoj postreh vysloviť nahlas, ale premohol sa. Nechcel do predsedníčky výberovej komisie zbytočne rýpať. Na nezmyselnosť otázky ju napokon mali upozorniť dvaja pomocníci, čo sedeli po jeho bokoch. Ale to boli len takí mopslíci...

Antonín sa mimovoľne pozrel na okno po svojej lavici. Pozrel sa tým smerom ako človek, čo hľadá únikový východ.

Zrak sa mu pomaly zaostroval. Videl dážd', ako steká v hustých krivolakých dráhach po veľkej sklenej tabuli. Videl nové prívally vody, ako rozmazávajú obrysy stromu, čo sa na ulici prehýba pod náporom vetra. Toto všetko videl, aby si jeho myseľ mohla oddýchnuť od týchto idiotov a zároveň premyslieť ďalší postup. S obdobným úmyslom sa v roku 1980 zahľadil do okna v ordinácii psychiatrickej kliniky. Ošetrojúci lekár bol neodbytný. Znova sa ho spýtal:

„Ale vážne, naozaj počujete tie hlasy?“

Antonín preglgol naprázdno.

„Áno,“ povedal, hoci žiadne hlasy nepočul. Zato sa strašne silno chcel vyhnúť základnej vojenskej službe. Báł sa mazáckej šikany. Aj vtedy pršalo a po okne stekali v dlhých zvislých dráhach kvapky. Pozeral sa na ne ako božie hoviadko s prstom v nose. Vtedy to však bol jeden bežný daždivý deň v niekoľkodňovej oblačnosti. Dnes prší takmer bez prestania už mesiac. Z dažďa sa vytratila všetka romantika. Prelom storočia vyzerá na biblický zlom v klíme. V obydliach v blízkosti riek spodné vody vrazili do pivníc, na mnohých miestach sú zaliate studne. Antonína však toto nijako nebolelo. Strach mal z iného: že nad dielňou kamaráta Mikiho nevydrží strešná izolácia a budú pracovať vo vode. Ak vôbec...

Lama v jednej chvíli požiadala prísediaceho mopslíka po svojej pravej ruke, aby pustil do miestnosti čerstvý vzduch. Urobila to prefíkane. Presne ako človek, ktorý si vychutnáva, že má moc a nemusí hovoriť o svojich želaniach priamo. Stačí, keď ich len naznačí.

„Už sa tu naozaj nedá dýchať,“ zastonala.

Dusno v miestnosti si mali jej asistenti predsa dávno všimnúť. Takže ten po jej pravej ruke bez slova vstal, preplával miestnosťou ako duch a otvoril posledné okno na jej konci. Od tej chvíle slabý prievan ochladzoval Antonínov spotený chrbát. Počas konkurzu sa mu naň lepila biela košeľa s jemnými krémovými pásikmi. Bolo to nepríjemné. Veľmi nepríjemné. Umelé vlákno Antonína pichalo. Na chrbte mu nabiehali

zimomriavky. S čerstvým vzduchom sa do pohovoru zamiešal hluk z ulice. Antonín zatúžil byť tam vonku na chodníku. Došlo mu, že najlepšie urobí, keď už bude mlčať. Pohovor zbabral. Taká prostá bola pravda o jeho dnešnom výkone.

Zbytočne zdĺhavo hovoril o nepodstatných veciach. Zamestnávateľovi je úplne jedno, či bude do továrne dochádzať z hlavného mesta vlakom, alebo vlastným autom. Začal dokonca nahlas uvažovať, či by nebolo lepšie, keby sa presťahoval; prenájom malého bytu by mal azda finančne zvládnuť. Povedal to tak, akoby chcel počuť ubezpečenie, že plat operátora výstupnej kontroly je slušný. Alebo žeby podniková ubytovňa? Ozaj, a má firma ubytovňu? Lenže lama s ananásom na krku sa len zamrvila a neochotne zašomrala:

„Áno, bolo by možné aj takéto riešenie.“

Ale ktoré, dopekla? Malý byt či ubytovňa? Antonín sa len utvrdil v presvedčení, že predsedníčka výberovej komisie je voči nemu zaujatá. No namiesto toho, aby zmĺkol, podotkol, že zmena jeho bydliska by prichádzala do úvahy, samozrejme, až po uplynutí skúšobnej lehoty.

„Po uplynutí skúšobnej lehoty,“ zopakoval, „počas ktorej firmu presvedčím, že na pozíciu operátora mám.“

Záver vety predniesol takmer fistulou, no hneď to aj oľutoval. Normálne sa tejto otrasnej výberovej komisii vtieral do priazne. Antonín „Vtiera“ Zdrh. Mopslíci s lamou uprostred sa naňho ironicky zadívali. Nezachránil ho ani úsmev. Zdeformovala ho totiž nervozita. Takže skôr ako na svoje zdravé sebedomie upriamil pozornosť členov výberovej komisie na svoje okato biele zuby.

Príšerný konkurz! Dlhो som bol nezamestnaný, vypadával som z roly, šomral si pre seba na spiatočnej ceste. Na vlakovú stanicu kráčal pod veľkým priesvitným dáždnikom s logom pôžičkovej spoločnosti K&P. Premietal si detaily konkurzu. Pri spomienke na záverečnú sekvenciu sa zastavil. Bola to dokonalá čerešnička na torte, z ktorej práve vyliazol korpulentný červík. Volám sa Antonín „Vtiera“ Zdrh, stojím tu v celej svojej kráse a som debil.

Fakt, že je bez rodinných záväzkov, spomenul počas pohovoru trikrát. Predstavoval si to tak, že súkromné firmy majú radi zamestnancov, ktorí sa neponáhľajú za svojimi partnermi a deťmi. Nedošlo mu, že rodina môže pôsobiť na zamestnanca ako stabilizujúci a motivačný faktor. Bola to skrátka blamáž od začiatku až do konca.

V jednej chvíli lama naňho priamo zamečala:

„Pán Zdrh, a čím ste sa zaoberali posledný rok? Boli ste evidovaný na úrade práce, to vieme. Ale nesedeli ste tam dva-dsaťštyri hodín denne, všakže? Čo ste robili vo voľnom čase?“

Antonín sa zadíval na biely strop, akoby mu tam prozreteľnosť mala vyjaviť odpoveď. Ukazovák a palcom si odstraňoval spod nosa dotieravú mušku. Bola to však len pomyselná muška. Zacítil pritom pach svojej spotenej pazuchy. Vylakal sa, že smrdí. Návrhy, ktoré mu ponúkol mozog, zamietol. Boli to samé kraviny. Zase dostal chuť strhnúť lamu na zem a dupnúť po nej. Raz, dvakrát. Možno aj trikrát. Čo jej mal na to povedať? Že nerobil dokopy nič? Že veľa spal, pozeral seriály v televízii, listoval v atlasoch húb, ktoré zdedil po nebohom otcovi? Že zháňal zľavnené potraviny, skrátka, že sa snažil dajako prežiť?!

„Tak rôzne,“ zhrnul svoje obdobie nezamestnanosti.

Valce na opačnej strane stola sa zavlnili. Lama sa zhlboka nadýchla, potom vydýchla, preglgla a nakoniec povedala:

„Tak, a to by sme mali.“

Aj mopslíci po jej bokoch sa zahniezdili. Priam geniálna odpoveď napadla Antonínovi až na ulici. Mal predsa povedať: Pomáhal som kamarátovi v autodielni. Veď by to nebola ani lož. Naozaj nič lepšie nemohol v prospech seba povedať na konkurze do automobilky! Lenže nepovedal. To, čo robil v Mikiho dielni, zatlačil ďalej z dosahu bežných spomienok. Nebolo to bohviečo.

„Výsledok pohovoru vám oznámime do štrnástich dní,“ ozval sa mopslík. Bol to ten, čo pustil do miestnosti čerstvý vzduch, aby sa lama nezadusila. Vtom sa ananás na jej krku začal zdvíhať. Áno, predsedníčka výberovej komisie vstávala

spoza stola v celej svojej geometrickej vyšinutosti. Z valcov, z ktorých bola poskladaná, nevytlieklo kopyto, ale ľudská ruka. Antonín nestihol zareagovať. Náznak, že táto telnatá ruka hľadá jeho ruku, netrval ani sekundu. Po tomto okamihu, ktorý Antonín prepásoval, ruka predsedníčky výberovej komisie zmenila dráhu a zaujala pozíciu *zdvorilé vypravádzanie*. Akože nech sa páči, pán Zdrh, tam je východ, už nech ste vonku... bye, bye...

„Dovidenia,“ povedal Antonín. Jeho sebavedomie bolo v háji. Lamu a jej mopslíkov nenávidel priam učebnicovo. Odchádzajúc zacítil ich oči na svojom chrbte. Šesť špendlíkov sa mu zabodlo do kože a viselo z nej ako z vúdú bábiky. Bol to taký nepríjemný pocit, až sa mu doslova stiahol konečník. Na zadku a chrbte mu zase nabehla husia koža. Tvár mu skrivil kľč. Nakrátko vyzeral ako zlý trpaslík s hustými čiernymi vlasmi a výrazným čiernym obočím. Oči tohto škriatka boli rovnako čierne, drobné a hlboko zasadené do úzkej tváre. Perfektný ksicht na gánenie!

Čo sú toto za ľudia?! Čo je toto za zoo? Keď za sebou s vŕzganím zatváral veľké dvojkrídlové dvere, naposledy ich na moment zazrel cez škáru: lama s mopslíkmi pozerali do papierov a o čomsi sa pokojne zhovárali. Antonín zacítil mocné intelektuálne vnuknutie: najväčšie svine sú vzdelené! Po niekoľkých krokoch dostal strašnú chuť vrátiť sa späť a všetkých povláčiť po zemi. Hore, dolu, sem a tam. Ako handry. Nezmyselným táraním, rôznymi odbočkami a trápnyimi pokusmi o vtip si nielenže zhoršil vyhliadky na získanie práce, ale ešte aj zmeškal autobus na stanicu. Pritom chcel len trochu vyniknúť. Čo je na tom neprípustné?!

Rozhodol sa ísť na vlak pešo. Neprekážal mu ani hustý dážď, keď mu ho vietor občas vohnal pod dáždnik. Potreboval sa čo najskôr dostať z mestečka, čo najďalej od lamy a mopslíkov; alebo, presnejšie, potreboval sa pohybovať z bodu A do bodu B. Hoc aj slimačím tempom. Len, preboha, nečakať, neprešlapovať na mieste, nestáť. Predstava pasívneho čakania na ďalší autobus Antonína priam fyzicky bolela. Mo-

hol sa stať nebezpečným pre svoje okolie. Stačilo doňho iba trošku rypnúť.

Cesta k vlaku bola na také krpaté mestečko neobvykle široká a dlhá. Nekráčal však tadiaľto prvýkrát. Pred vyše dvadsiatimi rokmi tu bol navštíviť spolužiaka. V škole ho prezývali Džovany. So svojou bledou pleťou, pehami a drôtenými okrovými vlasmi sa absolútne nepodobal na Taliana. No akože práve v tom mal byť ten fór. Antonín pricestoval v sobotu pred obedom osobným vlakom z hlavného mesta. Neduživý Džovany ho čakal na stanici. Kým sa vydali na cestu, v staničnom bufete si dali pivo. Pohár smrdel. Pivo bolo hnusné.

„Tam, kam ideme, bude lepšie,“ dušoval sa Džovany.

„Tak poďme,“ zavelil Antonín, „ja tento psí grc nechcem!“

Slnko pražilo na širokú ulicu. Lemovali ju ošarpané nízke rodinné domčeky. Stromy po jej stranách komunisti z nejakého dôvodu nezasadili, takže Džovany s Antonínom boli po celý čas vystavení silnému slnečnému žiareniu. Stromoradie tu nebolo ani dnes po dvadsiatich rokoch, akurát fasády domov vyzerali lepšie. Namiesto dnešnej zámkovej dlažby bol vtedy na chodníku asfalt. Akože inak – úbohej kvality. Pred vyše dvadsiatimi rokmi Antonín kráčal s Džovanim od nádražia do stredu mesta, teda tam, odkiaľ dnes nahnevany na celý svet upaľoval. Ulica ani vtedy nemala konca. V jednom kuse sa sťažoval. Nevedel pochopiť, ako niekto mohol postaviť železnicu tak ďaleko od centra. Džovany sa na horekovaní svojho spolužiaka smial takým čudným pridušeným smiechom, akoby sa ho bál. Znelo to, ako keď sa kefujú semišové topánky. Podotkol, že železnica šla tadiaľto skôr ako mestečko. Mestečko vzniklo ako dôsledok chemickej továrne, ktorú postavili pri železnici.

„No úžasné!“ zvolal Antonín. „Ešte lepšie!“

Konečne dorazili do krčmy. Antonín nemal ešte ani dva desať, ale mal pocit, že po nekonečnej ceste náramne zostarol. Vnútro úst mu obrástla srsť. Jazyk sa o ňu šúchal a potkýnal. Antonín mal spočiatku problém jasne artikulovať. Rýchlo do seba prevrátil pohár piva. A potom ďalší. Pivo bolo o málo

lepšie ako to na stanici. Obe však podľa neho smrdeli čpavkom. Všetko v mestečku smrdelo čpavkom. I ľudia. Na odporné pivo mu zostali aj po rokoch živé spomienky. Ale na to, ako mu bolo s Džovany a jeho kumpánmi, zabudol ešte v ten deň. Strašne sa opil. Pred záverečnou nevedel, kto je Džovany a ani to, kde sa nachádza. Vyráždil zo seba vety typu: Kde je tu boží plán? Dostal sa do stavu dokonalého odcudzenia. Do polomŕtvej mysle sa mu dostávalo zdeseené prekvapenie. Kde je tu boží plán? Pamätal si útržkovo, že niekto z miestnych hral skladby Beatles. A on, Antonín Zdrh, chalan z hlavného mesta, sa predvádzal. Ostentatívne bubnoval prstami po okraji stola a spieval v tranze – Hey Jude, hey Jude... Džovany ho v takomto stave nemohol vziať k sebe domov. Mamu by tým strašne vydesil. Ako hosťiteľ však nechcel Antonína nechať ležať kdesi na ulici. V škole by sa mu to mohlo napokon vypomstiť. Vymyslel náhradný plán. Bola to však strastiplná cesta. Antonín opäť nedokázal artikulovať a ešte k tomu aj koktal. Džovany ho podopieral ako raneného spolubojovníka. Strašne sa bál, že si ich všimnú policajti a obaja skončia na záchytke. Antonín sa nedokázal ani sám vycikať. Džovany mu musel v rázporuku stiahnuť zips.

„Ďalej to hádam zvládneš,“ povedal ožratému spolužiakovi.

Lenže Antonín to celkom nezvládol a nielenže si ocikal ruky, ale aj nohavice. Cestou k bytovke sa Džovanymu zopárkrát vyšmykol a spadol na zem. Džovany sa rozhodol, že ho uloží na lavicu v sušiarňu bielizne. To bol ten náhradný plán. Sušiareň sa nachádzala na prízemí bytovky. Antonín tam klesol na tvrdú fošňu, akoby bol bez kostí. Okamžite zaspal. Podobalo sa to na pád do bezvedomia. Prebudil sa až ráno. Odtiaľto si to už zase dobre pamätá. Vchodové dvere sa s hrmotom otvorili a ktosi kráčal dovnútra. Do sušiarne vstúpila dievčina s plným košom vypranej bielizne. Na sebe mala sivé tepláky a biele tričko s krátkymi rukávami. Ak mala podprsenku, tak len z veľmi mäkkej látky, lebo sa

jej pod tričkom črtali bradavky. Antonín vyskočil z lavice. Najprv sa vystrašil, ale keď uvidel dievčinu v bielom tričku, tvár mu tvarohovo zmäkla. Pery sa mu skrivilili do mastného úsmevu. Pohol sa k nej. Pod' sem, ty moja čpavková krásavica! Bol presvedčený, že je neodolateľný. Dievčina zvrieskla. Spoznala v Antonínovi prototyp sériového vraha. Pustila koš na zem. Rozbehla sa k východu. Antonín vyštartoval za jej chutným zadočkom v obtiahnutých teplákoch. Chuť na trtkacku ho však už prešla. Nič sa nedeje, nič sa nedeje, sorry! – kričal. Lenže zakopol o akýsi kus odevu, čo dievčine vypadol z koša. Zamotal sa mu doň sandál. Dievčina tak získala náskok a podarilo sa jej ujsť. Našťastie, nestihla za sebou zamknúť dvere na sušiarni. Antonín vybehol na ulicu. Horúčkovo premýšľal, čo teraz. Najradšej by sa rozbehol všetkými smermi, aby zmiatol prípadných prenasledovateľov. Ale mohol len jedným. Rozhodol sa z mestečka čo najrýchlejšie zmiznúť. Opäť sa rýchlym krokom trmácal nekonečnou ulicou k nádražiu. Slnko už zasa pražilo. Príšerne ho z chľastu bolela hlava. Dýchal aj vydychoval čpavok. Vymočil sa pri kríku. Za iných okolností by si úľavu z vyprázdňovania užil, ale teraz ho prestávka na malú potrebu obťažovala. Náhlivo si zapol nohavice a pridal do kroku. Uvedomil si, že mu asi centimetrový kosierik moču ešte vyšiel z trubice a teraz steká po stehne. Ale možno to bol len fantómový pocit. O chvíľu sa musel znova zastaviť, a potom ešte zopárkrát. Žalúdok mu rozožierala kyselina. Drala sa z útroch na povrch ako láva. Niekoľkokrát vracal. Najprv také hrudky, neskôr len žltkastú penu. Pri dávení sa mu na ústach robili bubliny. Antonín „Kapor“ Zdrh. Bol to neskutočne tristný záver výletu. Vlastne celý víkend, ktorý sa neplánovane skrátil o polovicu, nestál za veľa.

Antonín každú chvíľu čakal, že pri ňom zaflekuje policajné auto. Surovo ho naložia na zadné sedadlo a zakrátko bude na policajnej stanici čeliť obvineniu z pokusu o znásilnenie. Bude zapierať, gúľať nechápavo malými čiernymi očkami, ale tá slečna zo sušiarne naňho ukáže prstom a bude v kýb-

li. Po niekoľkých fackách sa prizná. Mladý Antonín je z uniformami totiž celý pokakaný. Na jeho priznaní nič nezmení ani advokát prizvaný ex offio. Ten bude tvrdiť, že jeho mandant sa nedopustil pokusu o úkladné znásilnenie. O takom možno hovoriť len v prípade, keď si muž vyčíha osamelú ženu a v príhodnej chvíli sa na ňu vrhne ako leopard. Nie, nie, nie, pani sudkyňa! Toto bolo iné. Antonín Zdrh dostal chuť na túto ženu ako dostal chuť na ženu trebárs lovec pred 30 000 rokmi. Chápete to? Chvíľková strata kultúrnej koncentrácie, skrat. Pudová túžba rozmnožiť sa, zachovať rod. A v tom je predsa rozdiel!

Zhruba takto budú vyzeráť Antonínove poľahčujúce okolnosti a ešte to, že sa k sexuálnemu napadnutiu priznal. Našťastie, nič také sa nestalo. Príslušníci verejnej bezpečnosti si poňho neprišli ani na stanicu, a to tam čakal na vlak dobrú hodinu. Príslušníci v nedeľu ráno po nočnej spali. A tí druhí, čo mali v noci voľno, sa chystali hliadkovať na poobedňajší futbalový zápas. Nedeľné predpoludnie je predsa v malých mestečkách ten najbezpečnejší čas. Verejná bezpečnosť odpočíva.

Vtedy pred dvadsiatimi rokmi si Antonín za posledné peniaze kúpil v staničnom bufete kapustovú polievku. Kuchár šetril na kapuste i na klobáse, ale nie na štiplavej paprike. Ak kapustnica páli, jej ostatné nedostatky tunajší paprikáši zrejme odpustia. Antonínov žalúdok páliacu tekutinu síce prijal, ale črevá nie. Došlo to naňho práve vo chvíli, keď z ampliónov vyšlo chrapľavé upozornenie, že vlak v smere do hlavného mesta prichádza na prvú koľaj. Na to, aby sa Antonín vyprázdnil na staničnom záchode, nebol čas. Musel už vyčkať na vlak. Koľko to tomu osobáku trvalo? Minútu? Asi tak. Počas tejto minúty čakania sa Antonínove črevá spriečili.

Kovové schodíky na vagóne boli ako obyčajne vysoko od nástupišťa. Akoby vlakom cestovali len samí atléti! Antonín sa musel pri nastupovaní chytiť rukoväti, urobiť riadny krok do výšky, a potom sa celý vyšvihnúť na prvý schodík.

A to bol presne ten kritický okamih, vďaka ktorému mu cez ritný zvierač prenikla do trenírok riedka stolica. Zamieril hneď na toaletu. Počas vyprázdňovania si dával pozor, aby sa zadkom nedotkol misy. Toaleta bola v dezolátnom stave. Pochybnosť o človeku ako o pánovi tvorstva tu bola namiestene. Napríklad vojaci písali po stenách, koľko dní im chýba do civilu a z akej sú posádky. Boli tam aj dementné srdiečka so skratkou VLHP (Veľká láska horí plameňom). Zrejme chýbajúci toaletný papier zapríčinil, že ktosi prstom namočeným do výkalu načmáral na dvere ZUZA. Zostali po ňom aj daktyloskopické stopy.

Antonín si spomenul, že pasažieri vo vlakoch majú veľkú potrebu na nádražiach zakázanú. Všetko to svinstvo potom zostáva medzi koľajami. Veľmi si prial, aby si nikto nič nevšimol a vyhol sa blamáži i pokute. Trenírky boli už nepoužiteľné. Ich nepošpinenou časťou sa opatrne vytrel a hodil ich za seba do kúta. Na nahé telo si natiahol špinavé džínsy. Chlp z ohanbia sa mu dostal do zipsu. Posuvom bežca ho vytrhol. Zasyčal od bolesti. Vyšiel z WC. V chodbičke stál sprievodca a svojím ohromným telom ju zaberol takmer celý. Antonín radšej hneď kapituloval:

„Nemohol som to už vydržať, ospravedlňujem sa. Tá staničná kapustnica...“

Sprievodca sa zadíval tvrdo na Antonína.

„Chceš povedať, že si tam sral?“

„Nemohol som to už vydržať, ospravedlňujem sa,“ zopakoval Antonín ešte previnilejšie. Bol vystrašený, strašne unavený a zlomený. „Naozaj,“ dodal plačlivo. Hral to skvelo.

Sprievodca chvíľu premýšľal. Nakoniec z neho vyšlo:

„Bež!“

„Ďakujem.“

Chýbalo len, aby si kľakol a sprievodcovu nohu dal na svoj zátylok.

Cestou k voľnému miestu sa mu vrátilo sebavedomie. Keď sa doň vyčerpaný zvalil, uvedomil si, aký mu bol sprievodca odporný. Mimovoľne zazeral s touto myšlienkou na star-

šiu ženu, ktorá sedela pred ním. Tá sa nervózne zahniezdila. Normálne sa tohto škriatka zľakla. Chlap, čo driemal vedľa nej, postrehol jej pohyb a chytil ju za ruku. Antonín zaspal...

Ale to bolo naozaj dávno. Antonín je teraz niekde v polovici svojho života, pri jeho životospráve možno aj za polovicou. Z nevydareného konkurzu sa ponáhľala na vlak. Mohol síce nasadnúť na mestský autobus, ale to by naň musel čakať. Navyše stále na sebe cíti skúmavý pohľad lamy a tých jej trápnych mopslíkov. Akoby ho zakliali. Takže čakať naozaj nemôže; musí byť v neustálom pohybe, aby zo seba striasol stres a zahanbenie. Cválať, cválať, cválať, noc a deň, deň a noc – či ako je to v tom starom nemeckom epose...

Stále prší. Miestami zafúka silný vietor a pokúša sa Antonínovi zničiť priesvitný dáždňik s logom pôžičkovej spoločnosti K&P. Pred niekoľkými mesiacmi v nej prišiel o svoje peniaze. Uveril vábivej reklame o dvojnásobnom zhodnotení vkladu „do roka a do dňa“. Získal guľové. Dnes stojí s dlhočizným nosom v dlhom rade podvedených veriteľov. Antonín s dáždňikom manévruje na chodníku ako s padákom, ktorý po dopade treba rýchlo skryť. Chodník je prázdny. Ľudia v bezpečí čakajú, až pominie plušť. Na ceste je však hustá premávka: osobné autá, dodávky a najmä nekonečný prúd kamiónov, ktoré zásobujú novú automobilku. Práve v nej chcel pracovať Antonín na pozícii operátora výstupnej kontroly. Ale asi nebude. Niektoré autá idú tesne pri krajnici a rozstrekujú kaluže na chodník. Antonín kľaje, poskakuje, krepčí, vyhýba sa gejzírom špinavej vody. Chrupavky a šľachy v jeho pravom členku sú oslabené mnohými vyvrtnutiami.

Prvýkrát, a fatálne, si ho vyvrtol počas priateľského mládežníckeho futbalového zápasu. Antonín Zdrh s číslom 10 opäť unikol obrancovi, beží po ľavom krídle k šestnástke súpera. Obranca, taká obézna a nemotorná kvargľa, nemá šancu. Antonín je rýchly, technicky zdatný, hravo ho obchádza. Diváci zúria, hoci sa pred nimi naháňajú za loptou len malí chlapi. Kričia na svojho tučka: Zotni ho, zotni ho!

A tak tučko Antonína nakoniec zotne. Odzadu ho z celej sily kopne do pravého členka. Antonín padá ako podťatý. Členok sa mu na krátky moment vymkne takpovediac z pántov. Bolesť je ukrutná. Akoby sa mu cez nohu preplazila ťažká železná tyč. Má čo robiť, aby sa nerozplakal. Zvíja sa v slzách na zemi. Debilný rozhodca ani neodpískal faul. Hrá sa ďalej.

To bol Antonínov posledný zápas. Rozhodol sa s klubovým futbalom nadobro skončiť. S tupými dedinčanmi, ktorí vnímajú futbal ako občiansku vojnu, to nemalo význam. Dovliekol sa na striedačku. Zvesil hlavu. Vyplúval pod seba zem s trávou, čo sa mu pri páde dostali do úst. Potom sa stalo niečo neobyčajné. Presne v mieste dopadu pľuvancov sa pomaličky začala dvíhať zem, akoby Antonín na ňu nevyplúval krvavú gebuzinu, ale živú vodu. Z malého kopčeka čerstvého ílu vyliezol nakoniec krtko. Toto zvláštne zvieratko v zamatovom čiernom kožušku a so širokými prednými labkami Antonín videl na vlastné oči prvýkrát v živote. Krtko sa na dennom svetle trošku pomrvil, a keď zistil, že miesto jeho vylodenia nie je bezpečné, začal zaliezať naspäť do podzemia. Vtom naňho dopadla kopačka, ktorou Antonín po ňom dupol. Samozrejme, zdravou nohou.

„Skús sa na to postaviť,“ zakričal na Antonína tréner. Patroloval nervózne sem a tam pozdĺž postrannej čiary a usmerňoval svojich zverencov nielen hlasnými pokynmi, ale aj výraznými gestami.

„Výborne,“ pochválil Antonína, keď sa postavil. „A teraz skús urobiť krok.“

Antonín urobil krok.

„Výborne,“ povedal tréner, „a teraz to skús opatrne rozchodiť.“

Antonín zaťal zuby a začal neisto kráčať, odľahčujúc nohu s opuchnutým členkom. Opäť z neho vytekal pot. Od námahy i bolesti. Z neďalekej tribúny, kde sa zместilo zhruba tristo divákov, k nemu doliehal krik a piskot. Hostia, teda Antonínovo mužstvo, vyhrávalo nad domácimi 7:0, čo vysvetľovalo obrovské sklamanie medzi divákmi. Pripití agre-

sívni dedinčania Antonínovi pripomínali zvieratá. Nedoviedel síce na ich rozďavené ďasná so žltými zubami, ale takýto obraz predpokladal. Ktosi na tribúne zvrieskol:

„Peklo existuje, nič vám nebude odpustené!“

Čo sa tu bude diať, keď na ihrisko nastúpia muži?

Antonín kríval v blízkosti striedačky. Ďalej sa už bál ísť. Zvieratá sa mohli z tribúny naňho vrhnúť. Plôtik, ktorý ich oddeľoval od ihriska, nebola žiadna reálna prekážka. Tešil sa na chvíľu, keď sa klubový autobus pohne a toto odporné miesto, plné hlučných opilcov, zostane len nepríjemnou spomienkou. Bolesť, napočudovanie, ustupovala a členok sa chôdzou stával ohybnejším. Antonín kráčal vedľa postrannej čiary čoraz sebaistejšie. Ak sa riadne nevystrel, tak iba preto, lebo nechcel zvieratá na tribúne provokovať. Jeho zmysly sa vracali do normálu. Dres s číslom 10 mu stále páchol po lacnom prášku, ktorý používali v klubovej práčovni. Z prvého polčasu odohral necelú pol hodinu. Bol to jeho posledný zápas za TJ Spoje.

Od tohto úrazu Antonínov členok už nikdy nebol v poriadku. Zostal zoslabnutý. Stačilo, aby na nerovnom teréne zle našliapol, a členok povolil. A tak sa mu cestou na stanicu členok znova vyvrtol. Na úraz boli doslova ideálne podmienky. Zle položená dlažba, dážď, do toho vietor a stres. V týchto ťažkých podmienkach Antonín hopsal s dáždnikom po chodníku, takže sa nesústredil dostatočne na chôdzu. Vyvrtnutie bolo silné a bolesť omračujúca. Padol na zem, akoby ho trafil do hlavy snajper. Pri páde švihol dáždnikom o zem. O pár sekúnd sa však pozviechal. Tak ako doteraz vždy. Akoby šlo o drobný incident. V chôdzi pokračoval s veľkým premáhaním. Musím to rozchodiť, musím to rozchodiť! V opačnom prípade členok opuchne, stvrdne, stane sa naddlho nepohyblivým. Liečenie bude trvať týždne. Dáždnik však už bol nepoužiteľný. Antonín mal na výber: zísť k najbližšej zastávke a počkať na autobus, alebo pokračovať v ceste bez dáždника. Keby nemusel rozchodiť členok, dal by prednosť prvej možnosti. Tá však teraz neprichádzala do úvahy.

Na vlakovú stanicu dorazil za necelú polhodinu. Postupne prestal aj krívať. Bolesť v členku vďaka pohybu výrazne poľavila. Za pár hodín bude noha v poriadku. Antonínov organizmus si na časté vyvrtnutia zvykol. Mozog to bral ako nepríjemnú, ale nevyhnutnú súčasť Antonínovej telesnosti. Vždy, keď došlo k udalosti, telo sa bleskurýchle uvoľnilo a Antonín sa bezvládne zrútil na zem. Jeho inštinkty reagovali skôr ako vedomie. Takto získaná milisekunda mala cenu zlata. Pre nezainteresovaného diváka takýto nečakaný, spontánny pád vyzeral hrôzostrašne. Bola to však v skutočnosti ochrana organizmu. Ochrana pred ťažkou fraktúrou kostí, keby narazili na odpor. Antonín mohol potom vstať a pokračovať v chôdzi.

Konečne dorazil na stanicu. V bufete na prvom nástupišti si kúpil kolu a šunkovú bagetu. Sadol si na lavičku. Tmavomodrý oblek mal premočený. Uvoľnená kravata sa mu plantala okolo krku ako odstrihnutá slučka. Preriedené a prešedivené vlasy mu tuho obopínali kostnatú lebku. Z kostnatej tváre mu vyčíral nos, vykrútený dohora. Na špičke bol brunátny od ostrého vetra, ale aj od chľastu. A ako vianočná guľa mu na konci tohto nosíka ešte stále visela malá dažďová kvapka. Antonín si ju utrel rukávom. Sedel na lavičke ako veľký chorý vták. Už dávno oľutoval, že nešiel na stanicu autobusom. Bageta bola vyrobená tak, aby nikdy nezoschla. Mľandravá. A táto jej mľandravosť sa vydávala za čerstvú mäkkosť. Antonín sa pozrel medzi rozkrojené polovičky pečiva, či šunka nie je pokazená. Priblížil sa k nej tvárou a privoňal. No skôr ako bravčovinu zacítil vôňu majonézy. Šalát, ktorý mal najlepšie časy za sebou, rovno vyhodil. Antonín Zdrh konzumoval zeleninu minimálne. Zelenina z jeho pohľadu obsahovala všetky nevýhody: rýchlo podlieha skaze, jej príprava do poživatelného stavu si vyžaduje dlhý čas, nedá sa z nej za rozumnú cenu najesť a najmä je plná jedov. Oveľa viac mu vyhovovala saláma, klobása alebo paštéta.

So zeleninou ho navyše spájali len samé nepekne spomienky. Od otca svojej niekdajšej frajerky dostal úlohu starať sa o zemiakové pole vo veľkosti zhruba dvoch bazénov